

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

**motivační název:
Každé dítě může být úspěšné**

cílová věková skupina 3 – 7 let

**příloha školního vzdělávacího programu
pro základní vzdělávání
Základní školy, Brno, Horníkova 1, příspěvkové organizace**

K sestavení školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP) byl použit Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV).

ŠVP je sestaven na 4 roky, předpokladem je nástupní věk dítěte 3 roky a přestup do základní školy nejpozději v 7 letech.

OBSAH

1. PŘEDSTAVENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

- 1.1 Identifikační údaje o škole
- 1.2 Obecná charakteristika školy
- 1.3 Organizace vzdělávání
- 1.4 Organizace dne

2. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

- 2.1 Vzdělávací cíle a záměry
  - 2.1.1 Základní cíle předškolního vzdělávání
  - 2.1.2 Dlouhodobé cíle
- 2.2 Přístupy, formy a metody práce
- 2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

3. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

- 3.1 Obsah vzdělávání pro 3 – 5 leté děti
  - 3.1.1 Dítě a jeho tělo
  - 3.1.2 Dítě a jeho psychika
    - 3.1.2.1 Jazyk a řeč
    - 3.1.2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
    - 3.1.2.3 Sebepojetí, city, vůle
  - 3.1.3 Dítě a ten druhý
  - 3.1.4 Dítě a společnost
  - 3.1.5 Dítě a svět
- 3.2 Obsah vzdělávání pro 5 – 7 leté děti
  - 3.2.1 Literární a jazykové činnosti
  - 3.2.2 Matematické činnosti
  - 3.2.3 Rozumově poznávací činnosti
  - 3.2.4 Hudební činnosti
  - 3.2.5 Výtvarné činnosti
  - 3.2.6 Pracovní činnosti
  - 3.2.7 Tělovýchovné činnosti

4. EVALUAČNÍ SYSTÉM

- 4.1 Evaluace provozu
- 4.2. Hodnocení dětí

5. PŘÍLOHY

- 1. – 7. tabulky pro hodnocení dětí

1. Představení mateřské školy

1.1 Identifikační údaje o škole

Mateřská škola bude zřízena k 1. 9. 2009 jako součást Základní školy, Brno, Horníkova 1, příspěvkové organizace.

Její identifikační údaje:

IČ: 48512575

Adresa: 628 00 Brno, Poláčkova 13

Adresa vedení: 628 00 BRNO, Horníkova 1

Telefon 544 211 738 -40

e-mail: sekretariat@zshornikova.cz

Webové stránky: www.zshornikova.cz

Statutární zástupce základní a mateřské školy: Mgr. Olga Kšicová

Zřizovatel školy: MMB, MČ Brno – Líšeň, Jírova 2, 628 00 Brno

1.2 Obecná charakteristika školy

Mateřská škola je trojtřídní samostatná budova se zahradou, umístěná v městské části města Brna - Líšni. Přesto, že se jedná o poměrně rozsáhlé sídliště s vysokým počtem obyvatel, je MŠ izolována od hlavních komunikací, je umístěna v klidné ulici.

S dětmi bude pracovat ve třech odděleních 6 učitelek, provoz dále zajistí 2 provozní síly. Součástí MŠ předpokládáme výdejnu stravy, stravu bude zajišťována školní kuchyní v základní škole Horníkova 1.

Školní zahrada projde rekonstrukcí, nyní jsou zde umístěna pouze 2 zanedbaná pískoviště. Předpokládáme nové vybavení herními prvky (průlezky, skluzavka, domeček, hrad ...), ale také malé hřiště pro míčové hry a další tělovýchovné prvky, které umožní co nejdelší a nejsmysluplnější pobyt venku.

Budova projde celkovou rekonstrukcí před zahájením provozu.

Třídy budou vybaveny takovým nábytkem, který umožní dětem volný výběr hraček – mají je na dohled i dosah. Zařízeny budou rovněž herní kouty podporující tvořivost dětí a instalována taková tělovýchovná zařízení, která podněcují spontánní pohyb dětí.

Mateřskou školu chápeme jako součást širší školní komunity, snažíme se o způsob výchovy a vzdělávání, který vede ke zdravým životním postojům a zásadám chování a jednání člověka.

1.3 Organizace vzdělávání

Plná kapacita mateřské školy jsou tři třídy – oddělení. Upřednostňujeme smíšené kolektivy ve třídách, aby v případě zájmu rodičů mohli být sourozenci spolu v jednom oddělení. Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, příp. děti s odkladem školní docházky. Pro ně je připraven speciální program jako příprava na bezproblémový přestup do 1. ročníku základní školy. Tomu odpovídají i metody a formy činností.

1.4 Organizace dne

06.00 – v tuto dobu se mateřská škola otvírá a všechny děti se scházejí v určené třídě

07.45 – v této době se děti rozcházejí do svých jednotlivých tříd a zde si buď volně hrají, nebo se zapojují do řízených individuálních či skupinových činností. Každý měsíc mají děti různé další aktivity: práce s keramickou hlínou plavání, divadelní představení, společné akce se žáky 1. ročníku ZŠ.

09.30 – od této chvíle mohou děti svačit do 10.00 h., v tuto dobu se podává ovoce či zelenina

10.00 – většinou odcházíme ven. Pokud je hezké počasí (zejména v letních měsících), může být pobyt venku již dříve.

12.15 – nastává čas oběda. Do jídelničky jsou zařazována jídla racionální výživy. Starší děti si polévku nalévají samy a o velikosti porce se radí při výdeji.

12.45 – po obědě si děti čistí zuby a jdou odpočívat, v jedné třídě jsou soustředěny děti “nespavé”, většinou starší, které se nepřevlékají do pyžama, pouze si chvíli odpočinou na žíněnkách k tomu určených

13.30 – děti “nespavé” odchází ven a ty, které neusnuly, vstávají a věnují se klidným činnostem a hram, aby nevzbudily kamarády, 1x týdně probíhá logopedie, hra na flétnu a grafomotorika.

14.45 – děti mohou svačit

15.15 – do této doby se postupně vyspí a nasvačí všechny děti, do 17.00 si děti hrají nebo jdou ven a postupně odcházejí domů.

- Denní řád je rámcový a je dostatečně pružný, aby umožnil reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.
- Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.
- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.

- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas)

2. Charakteristika vzdělávacího programu

2.1 Vzdělávací cíle a záměry

2.1.1 Základní cíle předškolního vzdělávání

- obohacovat denní program dítěte a poskytnout mu odbornou péči
- orientovat se k tomu, aby dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro své celoživotní vzdělávání
- doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení

2.1.2 Dlouhodobé cíle

- všestranně rozvíjet osobnost každého dítěte s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti, se zřetelem na celkový rozvoj v úzké součinnosti s rodinou
- vytvářet optimální podmínky k získávání a zdokonalování pohybových dovedností, fyzické i psychické zdatnosti, samostatnosti
- zajistit dítěti zajímavé, obsahově bohaté prostředí s dostatkem mnohostranných a jeho věku přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení

2.2 Přístupy, formy a metody práce

- každé dítě chápeme jako jedinečnou osobnost, která má své individuální potřeby a možnosti a vytváříme pro ně potřebné podmínky
- vycházíme při tom ze znalostí dětí, jejich aktuálního stavu i možností rozvoje, z konkrétní životní i sociální situace

- dbáme na to, aby se každé dítě mohlo rozvíjet a učit se svým tempem, proto dáváme dětem možnost volby a respektujeme jeho právo na výběr činnosti (má právo být jen pozorovatelem nabízené činnosti)
- respektujeme pedagogické zásady, povzbuzujeme dítě nesmělé, posilujeme sebevědomí a pozitivně hodnotíme každého, podporujeme u dětí vlastní iniciativu, tvořivost a fantazii

K tomu nám pomáhá **program Tvořivá škola**, který čerpá z odkazu J. A. Komenského, reformní pedagogiky české činné školy. Základem metodiky Tvořivé školy je soubor konkrétních činnostních postupů, které podporují zapojení všech dětí, dávají jim prostor k samostatným úvahám, tvorbě vlastních otázek a objevování poznatků. Za velmi důležité pokládáme, že činnostní učení vede nejen pochopení a trvalému osvojení dovedností, ale zároveň k rozvoji logického myšlení, komunikace a všech dalších klíčových kompetencí.

Za plnění pedagogického záměru mateřské školy odpovídají všechny pedagogické pracovnice.

2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

- jsou po celou dobu zaměřeny k rozvíjení klíčových kompetencí, jejichž zvládnutí je výstupem z mateřské školy

Kompetence k učení

- snažíme se vyvolat kladný vztah k učení, vedeme děti k pochopení smyslu a cíle vzdělání,
- rozlišujeme zřetelně základní a rozšiřující „učivo“.

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme u dětí jejich schopnost vnímat a rozlišovat problémové situace,
- učíme na modelových situacích postupy řešení problémů,
- podporujeme různorodost a originalitu nových problémů,
- pravidelně sledujeme, jak děti aplikují ověřené postupy při praktickém řešení problémových situací.

Kompetence komunikativní

- vedeme děti, aby získaly dovednost spojenou s komunikací člověka ve společnosti,
- učíme je vyjadřovat se ústně a vyjadřovat vlastní názory,
- rozvíjíme jejich schopnost souvisle se vyjadřovat a správně a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích,
- připravujeme děti vystupovat před lidmi.

Kompetence sociální a personální

- podporujeme práci v týmech, učíme děti naslouchat a vnímat vzájemné odlišnosti a využít je pro kvalitu společné práce,
- vedeme je ke kritickému hodnocení práce skupiny, své práce ve skupině i práce ostatních členů skupiny,
- klademe důraz na vzájemnou pomoc, učíme je poskytovat pomoc a také o pomoc požádat,
- podporujeme integraci jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů,
- učíme děti podílet se na příjemné atmosféře v týmu, vedeme je k ohleduplnosti.

Kompetence občanské

- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé chování, odsuzujeme fyzické a psychické násilí,
- podporujeme zdravé sebevědomí, ale také schopnost vcítit se do situace druhých a respektovat jejich názory či přesvědčení,
- řešíme praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, kterými se řídí společnost, učíme je znát svá práva a povinnosti,
- seznamujeme děti s tradicemi, kulturou a historií, učíme je chápat umělecká díla, kulturu a tvořivost, snažíme se je zapojit do kulturního dění.

Kompetence pracovní

- rozvíjíme projektové, skupinové a individuální činnosti,
- vedeme děti k tomu, aby si uvědomily různé pracovní postupy, aby hodnotily práci skupiny, svou práci a práci spolužáků (hodnocení a sebehodnocení všech činností, které provádějí),
- s různými pracovními činnostmi seznamujeme děti různými formami (exkurze, beseda, film apod.),
- vedeme děti k adaptaci na různé pracovní podmínky.

3. Vzdělávací oblasti

3.1 Obsah vzdělávání pro 3 – 5 leté děti

Obsah vzdělávacích oblastí vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, kde je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí: biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální. Tyto oblasti jsou nazvány:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

3.1.1 Dítě a jeho tělo

u dítěte podporujeme:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

dítěti nabízíme:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

3.1.2 Dítě a jeho psychika

3.1.2.1 Jazyk a řeč

u dítěte podporujeme:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

dítěti nabízíme:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova

- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

3.1.2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

u dítěte podporujeme:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

dítěti nabízíme:

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

3.1.2.3 Sebepojetí, city, vůle

u dítěte podporujeme:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

dítěti nabízíme:

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

3.1.3 Dítě a ten druhý

u dítěte podporujeme:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

dítěti nabízíme:

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

3.1.4 Dítě a společnost

u dítěte podporujeme:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

dítěti nabízíme:

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*)

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

3.1.5 Dítě a svět

u dítěte podporujeme:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

dítěti nabízíme:

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

3.2 Obsah vzdělávání pro 5 – 7 leté děti

Pro předškolní oddělení vycházíme rovněž s Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, inspirujeme se však též Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, kde je výchovně vzdělávací obsah rozčleněn do 7 oblastí:

1. Literární a jazykové činnosti
2. Matematické činnosti
3. Rozumově poznávací činnosti
4. Hudební činnosti
5. Výtvarné činnosti
6. Pracovní činnosti
7. Tělovýchovné činnosti

Tyto oblasti jsou přiblížením se k jednotlivým předmětům na ZŠ s ohledem na náplň, která vychází z obsahu vzdělávacích oblastí RVP pro předškolní vzdělávání. Vzdělávací obsah představuje kompaktní, vnitřně propojený celek, jehož členění do oblastí je třeba vnímat jako pomocné. „Učivo“ je vyjádřeno v podobě činností, ať už praktických či intelektových, popř. v podobě příležitostí. Uplatňujeme integrovaný přístup k vzdělávání. Vzdělávání probíhá formou integrovaných bloků.

3.2.1 Literárně jazykové činnosti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Literárně jazykové činnosti napomáhá k rozvoji :

- a) řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
  - b) komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
  - c) osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení (výtvarné, hudební, jazykové, dramatické).
- Činnosti vedoucí k naplnění cílů této vzdělávací oblasti probíhají v jednotlivých blocích věnovaných této problematice, nebo jsou součástí integrace více oblastí. Vzdělávací činnosti doplňujeme tematicko-výchovnými vycházkami, návštěvami divadelních představení, návštěvami knihovny, muzea, apod.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení

- budujeme kladný vztah k učení,
- učíme soustředěně vnímat, naslouchat, rozumět slyšenému,
- vedeme k dokončení započaté práce podle pokynů,
- rozvíjíme dovednosti a schopnosti, které jsou předpokladem k osvojení čtení a psaní,

- vedeme k získávání informací z poslechu a jiných zdrojů (knihy, televize, internet, výukové programy, apod.),
- rozvíjíme dovednost klást otázky, odpovídat na ně.

Kompetence k řešení problémů

- děti řeší předložené problémové úkoly samostatně (nápodoba, opakování, pomoc dospělého) nebo bezprostřední zkušeností (pokus, omyl, experiment),
- vedeme děti, aby se nebály řešit problémy nebo se nevyhýbaly jejich řešení,
- vedeme děti k práci s chybou – nebát se chyby (pozitivně zhodnotíme, motivujeme k další práci).

Kompetence komunikativní

- děti hovoří ve vhodně formulovaných větách, vyjadřují myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, slovně reagují, vedou dialog,
- děti vyjadřují prožitky různými prostředky (řečové, výtvarné, hudební, pohybové, dramatické),
- v běžných situacích se nebojí komunikace s jinými dětmi i dospělými,
- rozšiřujeme jejich slovní zásobu,
- používáme další komunikativní a informační zdroje (kniha, encyklopedie, internet, PC, atd.),
- vedeme děti k uvědomění si, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možné se je učit (v případě zájmu rodičů je možno zařadit i přípravný audio-orální kurz základů Aj),
- využívají informační a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkáváme (knihy, encyklopedie, PC, audiovizuální technika, telefon, apod.).

Kompetence sociální a personální

- učíme děti pracovat ve skupině a hodnotit svou práci i práci jiných,
- děti pomáhají kamarádům, ale také si dovedou o pomoc požádat,
- projevují citlivost, ohleduplnost, umí vnímat nespravedlnost, ubližování, agresivitu,
- uvědomují si zodpovědnost za sebe, své činy a nesou důsledky,
- vedeme děti k obezřetnému chování při setkání s neznámými lidmi či neznámými situacemi.

Kompetence občanské

- děti spoluvytváří pravidla společného soužití s vrstevníky, uvědomují si jejich potřebu a význam dodržovat je,
- řeší praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, kterými se řídí společnost, učí se znát svá práva a povinnosti,
- seznamují se s tradicí, historií, učí se chápat umělecké dílo, kulturu a tvořivost.

Kompetence pracovní

- vedeme děti k přípravě zadaných pracovních pomůcek, k práci s nimi a následně k jejich uklizení,
- děti se starají o své pomůcky a hračky, nepoškozují je,
- dodržují základní hygienická pravidla při práci, dbají na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých.

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět : Literárně jazykové činnosti	
Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah a učivo	Průřezová témata
Dítě :		
správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči	<ul style="list-style-type: none"> • podpora správné výslovnosti (říkanky, jazykolamy, artikulační cvičení, gymnastika mluvidel) • dechová, intonační cvičení • hlasitost, srozumitelnost, tempo řeči 	<p>Osobnostní a sociální výchova :</p> <p>- komunikace</p> <p>- mezilidské vztahy</p> <p>- rozvoj schopnosti poznávání</p>
pojmenuje většinu toho, čím je obklopen, učí se nová slova a aktivně je používá, domluví se slovy i gesty, improvizuje	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj slovní zásoby a její aktivní používání • uvědomování si slovního významu (jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma) 	
vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách	<ul style="list-style-type: none"> • tvoření gramaticky správných vět přiměřené obtížnosti 	
vede rozhovor, domluví s slovy i gesty, improvizuje (naslouchá druhým, vyčká, až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah, ptá se)	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační cvičení (naslouchat, sledovat, reagovat, ptát se a odpovídat) • simulační hry (dramatizace situací) 	
porozumí slyšenému (zachytí hlavní myšlenku příběhu, sleduje děj a zopakuje jej ve správných větách), formuluje otázky, odpovídá, hodnotí slovní výkony,	<ul style="list-style-type: none"> • soustředěný poslech, kontrola porozumění: kladením otázek, plněním úkolů, krátkým převyprávěním 	
naučí se z paměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, pohádky, zvládá jednoduchou dramatickou úlohu apod.)	<ul style="list-style-type: none"> • učit se krátké říkanky, úryvky memorováním • dramatizace pohádek, práce s obrázkovou osnovou 	
sluchově rozlišuje začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech, tvoří jednoduchý rým	<ul style="list-style-type: none"> • sluchová příprava na čtení • činnosti a didaktické hry se slovy (obrázky, hračky) • analyticko – syntetické činnosti se slovy, vytleskávání • hry s rýmy 	
sleduje očima zleva doprava, poznává některá písmena a číslice, popř. slova	<ul style="list-style-type: none"> • zraková příprava na čtení • postřehování slov a rozdílů • sledovat řádek obrázků, znaků, symbolů a orientovat se v něm • činnosti k poznávání některých písmen, číslic 	
projevuje zájem o knížky – motivace ke čtení	<ul style="list-style-type: none"> • seznamování s knihami, orientace v knize, vztah ke knize, motivace ke čtení • tvoření vět k obrázkům, popis 	

	obrázků, jejich řazení	
	P s a n í	
rozvíjí hrubou motoriku	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry (tělocvična, třída, pobyt venku) 	
ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti se stavebnicemi, didaktickými hrami (stavění, navlékání, rovnání, vkládání, ...) a pomůckami (stříhání, lepení, modelování, ...) • pohybové aktivity a motorická cvičení k uvolňování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, prstů ruky • uvolňovací cviky, prvky písmen 	
vytvoří si správný návyk držení psací potřeby a správné hygienické návyky při psaní	<ul style="list-style-type: none"> • cviky a činnosti k podpoře správného úchopu • uvědomování si základních hygienických návyků při psaní 	
uvědomuje si laterality	<ul style="list-style-type: none"> • podpora žákovy laterality vhodnými činnostmi při rozvoji jemné motoriky 	

3.2.2 Matematické činnosti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Matematické činnosti napomáhá k rozvoji:

- a) základních matematických představ (časové vztahy, orientace v řadě, vytváření představy čísel k činnosti s pomůckami)
- b) logického myšlení (hry pro rozvoj uvažování, řešení problému)
- c) uvědomování si situací ze života ve spojení s matematikou (jednoduché slovní úlohy ze života dětí), vnímání situací kolem sebe
- d) prvotních geometrických představ (hry se stavebnicemi, tělesa, tvary)

Realizace cílů této oblasti probíhá v blocích plněných matematickými činnostmi. Do těchto bloků jsou zařazeny hry se stavebnicemi, hry na rozvoj uvažování a na rozvoj schopnosti řešit problém. Cíle se plní také při pobytu venku, při vycházkách uvědomováním si matematiky a geometrie kolem nás.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení

- různými činnostmi vedeme děti k uvědomování si přirozené potřeby počítat,
- děti vnímají konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě,
- činnostně vytvářejí první představy o číslech.

Kompetence k řešení problémů

- děti si zpřesňují početní představy, užívají číselné a matematické pojmy, vnímají elementární matematické souvislosti,
- při činnostech a hrách řeší problémové situace,
- postupujeme od nejjednodušších problémů k složitějším,
- vhodné objevené či předložené jednoduché algoritmy řešení úloh zkouší děti opětovně aplikovat.

Kompetence komunikativní

- vedeme děti ke správné formulaci myšlenek a elementárnímu užívání matematického jazyka,
- společně využíváme informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkáváme.

Kompetence sociální a personální

- dítě se samostatně rozhoduje o svých činnostech, vyjadřuje názor,
- při práci ve skupinách dodržuje určená či skupinou sestavená pravidla,
- dokáže požádat o pomoc, sám pomůže.

Kompetence občanské

- činnosti a hry se dítě učí plánovat, organizovat, řídit, hodnotit,
- uvědomuje si význam práce druhých při pozorování kolem sebe a tvoření matematických úloh ze života.

Kompetence pracovní

- dítě zlepšuje svou manuální zručnost při činnostech a hrách,
- dokáže se o pomůcky, potřeby a hry přiměřeným způsobem starat.

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět : Matematické činnosti	
Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah a učivo	Průřezová témata
Dítě : chápe základní prostorové pojmy	<ul style="list-style-type: none"> • umíst'ování předmětů podle pokynů • popis umístění předmětů i pozice sebe sama • chápání a užívání pojmů vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, na, u, vedle, mezi • navlékání korálek dle diktátu, logické pokračování v řadě • uvědomování si různých uspořádání skupin	Osobnostní a sociální výchova: - morální rozvoj - řešení problémů
rozumí elementárním časovým pojmům	<ul style="list-style-type: none"> • při činnostech a hrách tvoření úloh, vhodné užívání pojmů teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer	- rozvoj schopnosti poznávání

	<ul style="list-style-type: none"> • částečná orientace v čase dne vnímáním časových údajů 	
chápe základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti	<ul style="list-style-type: none"> • uspořádání a třídění daných souborů předmětů • porovnávání počtu souborů přiřazováním 	
	<ul style="list-style-type: none"> • pojmy více, méně, stejně • číselná řada v rozsahu 1. desítky • činnostní vytváření představy přirozeného čísla v oboru 1 – 5 • orientace v číselné řadě maximálně do 5, pojmy první, poslední • poznávání tvarů některých čísel 	
tvoří elementární úlohy ze života kolem sebe	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché slovní úlohy řešené činnostně s názorem v oboru do 5 zadávané učitelem i dětmi • užívání vhodného matematického jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> - sociální rozvoj - komunikace - kreativita
rozvíjí fantazii a prostorovou představivost	<ul style="list-style-type: none"> • tvořivé konstruktivní činnosti – stavebnice • skládání obrazců z geometrických tvarů 	
všímá si vlastností předmětů, odhaluje podstatné znaky, třídí	<ul style="list-style-type: none"> • hry a činnosti s tělesy, prvky stavebnice, geometrické tvary • rozlišování, třídění, pojmenovávání • seznamování se s názvy základních geometrických tvarů a některých těles • geometrické tvary a tělesa kolem nás 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti poznávání - kreativita
kreslí základní geometrické tvary	<ul style="list-style-type: none"> • obkreslování, obtahování, samostatné kreslení geometrických tvarů (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník) • kreslení čáry různými směry • kreslení čáry spojením dvou bodů 	<p>Sociální rozvoj :</p> <ul style="list-style-type: none"> - kooperace

3.2.3 Rozumově poznávací činnosti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah navazuje na prvotní zkušenosti žáků získané v rodině a předškolním zařízení. Jejich poznatky, dovednosti a návyky se prohlubují, upevňují a dále rozšiřují. Žáci se učí pozorovat, pojmenovávat, třídít, rozlišovat, porovnávat, usazovat, hledat souvislosti a vztahy.

Tuto vzdělávací oblast lze rozdělit do 5 okruhů:

Místo, kde žijeme : poznávání nejbližšího okolí bydliště, orientace v něm, orientace ve škole, vztahy v rodině, ve škole, dopravní výchova.

Lidé kolem nás : základy vhodného chování, uvědomování si potřeby dodržování určitých pravidel ve společnosti, přizpůsobení se dennímu režimu, respektování a tolerance druhých.

Lidé a čas : základní orientace v čase, posloupnost děje, opakování, změny v čase, uvědomování si pojmů – dříve, nyní, později, orientace v jednom dnu, týdnu.

Rozmanitosti přírody : příroda kolem nás (rostliny, živočichové), změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, význam přírody a její ochrana.

Člověk a zdraví : naše tělo, zdraví a výživa, hygiena, sebeobsluha.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení

- dítě pozoruje, zkoumá, třídí, všímá si souvislostí,
- získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení,
- má elementární poznatky o světě přírody, o jeho rozmanitostech a proměnách.

Kompetence k řešení problémů

- dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí,
- porovnává poznatky získané pozorováním změn v přírodě s poznatky získávanými při školní práci (učitel, knihy, encyklopedie,..).

Kompetence komunikativní

- využívá dostupné informační a komunikační prostředky (knihy, encyklopedie, časopisy,...),
- učí se naslouchat druhým, zapojovat se do diskuze,
- rozlišuje některé symboly, rozezná jejich význam, funkci (piktogram, orientační znaky,...).

Kompetence sociální a personální

- dítě napodobuje modely vhodného chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí,
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry ve školním kolektivu,
- uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku.

Kompetence občanské

- dítě si uvědomuje význam prostředí, ve kterém žije, ví, že svým chováním se na něm podílí
- vnímá svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat

Kompetence pracovní

- dítě si utváří smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům přistupuje zodpovědně,
- v různých situacích uvědomuje nutnost ochrany zdraví, dodržování pravidel bezpečného chování a hygieny při pobytu ve školním prostředí i mimo něj.

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět : Rozumově poznávací činnosti	
Očekávané výstupy Dítě :	Vzdělávací obsah a učivo	Průřezová témata
orientuje se bezpečně doma, v MŠ, v blízkém okolí bydliště a MŠ, uvědomuje si možná nebezpečí, adaptuje se na život vE škole, zvládá požadavky plynoucí z prostředí školy	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> • domov a blízké okolí bydliště • škola, prostředí školy a její okolí • bezpečná cesta do školy (dopravní výchova) • život v MŠ, ve třídě 	<p>Environmentální výchova:</p> <p>- vztah člověk k přírodě</p>
chápe, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě) svou roli, podle které je třeba se chovat, uplatňuje návyky v základních formách společenského chování	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina, role členů rodiny • chování lidí, společenská pravidla • soužití lidí, vztahy, komunikace 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>- soc. rozvoj</p> <p>- morál. rozvoj</p> <p>Výchova dem. občana:</p> <p>- obč. společnost a škola</p> <p>Multikulturní vých.: - lidské vztahy</p>
porozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé, užívá vhodně základní časové údaje, rozumí jim, rozlišuje děj v minulosti	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní orientace v čase a časový řád (režim dne, týdne, roku) • současnost a minulost v našem životě 	
vnímá, že svět má svůj řád a je rozmanitý, má elementární povědomí o existenci vesmíru, Země, rozlišuje roční období z hlediska změn v přírodě, dokáže pojmenovat některé rostliny, živočichy, dokáže je podle určitého hlediska třídit	<p>Rozmanitosti přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> • rok a roční období • den a noc • rostliny a živočichové) poznávání, třídění) 	<p>Environmentální výchova:</p> <p>- ekosystémy</p>
má povědomí o významu životního prostředí pro člověka, rozlišuje aktivity, které mohou životní prostředí ohrožovat a	<ul style="list-style-type: none"> • význam přírody pro člověk • ochrana přírody • udržování pořádku a čistoty prostředí, v němž žijeme 	<p>- vztah člověka k prostředí</p>

<p>kteře mu prospívají, pomáhá pečovat o okolní životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ekologické chování (třídění odpadu) 	
<p>pojmenuje části těla, má povědomí o těle a jeho vývoji, vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů, rozlišuje, co prospívá zdraví a co škodí, chová se tak, aby neohrožoval zdraví sebe ani jiných, má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, významu aktivního pohybu a zdravé výživě</p>	<p style="text-align: center;">Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo, názvy jeho částí • lidské smysly (aktivní činnost) • péče o zdraví – denní režim, zdravá výživa, bezpečnost 	
<p>vyjadřuje souhlas či nesouhlas v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných, neznámých, nedovolených, zakázaných) uvědomuje si příjemné či nepříjemné prožitky, brání se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování, chová se obezřetně při setkání s cizími dětmi i dospělými, umí požádat o pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rizikové situace (šikana, týrání, kontakt s cizími lidmi,...) 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychohygiena - komunikace - řešení problémů
<p>zvládne sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky, zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony, umí zacházet s běžnými předměty denní potřeby</p>	<ul style="list-style-type: none"> • v každodenních činnostech uplatňovat požadavky na plnění této oblasti (oblékání, stravování, hygienické návyky, práce s pomůckami, potřebami a jejich úklid) 	<ul style="list-style-type: none"> - seberegulace - sebeorganizace

3.2.4 Hudební činnosti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Hudební činnosti rozvíjejí kompletně osobnost dítěte. Jsou to činnosti vokální, instrumentální, hudebně-pohybové a poslechové. Tyto činnosti podněcují také schopnost poslouchat, vnímat a rozumět hudebnímu projevu. Rozvoj hudebních činností podporuje výrazně oblasti potřebné pro budoucí výuku čtení a psaní (práce s hlasem, dýchání, rytmus,...).

Tato vzdělávací oblast se naplňuje nejenom v blocích naplněných hudebními činnostmi, ale i v ostatních oblastech, které vhodně doplňuje. Plnění cílů podporují také návštěvy koncertů, hudebně pohybových představení a podobných akcí pořádaných školou a jejími partnery.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- získané dovednosti děti uplatňují v praktických situacích a v dalším učení,
- dítě poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co se naučil, dokázal, zvládl.

Kompetence k řešení problémů

- dítě hledá různé možnosti a varianty, má vlastní nápady,
- využívá dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.

Kompetence komunikativní

- dítě se pokouší sdělovat prožitky, pocity a nálady různými prostředky (hudebními, pohybovými, rytmickými),
- vnímá hudbu jako určitý možný prostředek komunikace.

Kompetence sociální a personální

- při společných hudebních činnostech se děti učí aktivně spolupracovat,
- uplatňují základní společenské návyky a pravidla chování na kulturních akcích.

Kompetence občanské

- dítě si vytváří základy pro pozitivní vnímání kultury a tvořivosti,
- učí se uvědomovat si umělecká díla, kulturní tradice.

Kompetence pracovní

- děti se učí dbát o osobní zdraví (hlasová hygiena),
- vnímají, že činnost je přínosem na rozdíl od nízké aktivity a pohodlnosti.

Oblast:	Předmět :	
Umění a kultura	Hudební činnosti	
Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah a učivo	Průřezová témata
Dítě :		
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti na rozvoj pěveckých dovedností • jednoduché popěvky a písně	Osobnostní a sociální výchova: - kreativita - sociální rozvoj - kooperace
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, využívá rytmické hudební nástroje	<ul style="list-style-type: none"> • hry na ozvěnu, rytmická a melodická cvičení • hry na tělo • doprovod rytmickými nástroji	
reaguje pohybem na hudbu, sladí pohyb se zpěvem	<ul style="list-style-type: none"> • vlastní pohybový doprovod • hudebně pohybové hry	
rozpozná některé hudební nástroje	Rozlišování podle zvuku, obrázky	

3.2.5 Výtvarné činnosti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podporují potřebu dětí vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Převládá především jejich spontánnost a bezprostřednost výtvarného projevu. Žáci se výtvarnými činnostmi seznámí s různými výtvarnými technikami. Výtvarné činnosti vhodně motivují, provádějí nebo doplňují práci v jiných oblastech vzdělávání. Částečně také vychází z jejich potřeb. Proto plnění cílů této oblasti probíhá zejména v rámci činnostních bloků a je doplněno i jinými aktivitami (návštěva výstav, muzeí, práce s ilustracemi děl dětské literatury apod.).

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení

- dítě pozoruje a experimentuje,
- učí se hodnotit svou práci a své pokroky, oceňovat práci jiných,
- rozumí a užívá běžné výrazy ve výtvarné oblasti.

Kompetence k řešení problémů

- dítě si uvědomuje, že různí lidé vnímají stejnou věc různě,
- zkouší různé i vlastní varianty řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- dítě se učí o své výtvarné práci hovořit, vysvětlit ji druhým,
- dokáže spolupracovat s ostatními ve skupině,
- vnímá výtvarné vyjádření jako jistý způsob mimojazykové komunikace.

Kompetence sociální a personální

- dítě se snaží ve skupině umět prosadit, ale i podřídit,
- rozvíjí pravidla vhodného společenského chování na různých mimoškolních akcích.

Kompetence občanské

- dítě se učí rozpoznávat a využívat své silné stránky a poznávat slabé,
- uvědomuje si význam a důležitost tvořivosti, fantazie pro své práce.

Kompetence pracovní

- dítě se učí správně používat výtvarné potřeby a pečovat o ně,
- dodržuje stanovená pravidla ochrany zdraví při výtvarných činnostech.

Oblast: Umění a kultura	Předmět : Výtvarné činnosti	
Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah a učivo	Průřezová témata
Dítě :		

ovládá koordinaci ruky a oka, přiměřeně zachází s grafickým a výtvarným materiálem	<ul style="list-style-type: none"> práce s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou apod. 	Osobnostní a sociální rozvoj: - kreativita
učí se postupovat podle pokynů a instrukcí	<ul style="list-style-type: none"> práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, skládání, lepení apod. 	
zachycuje výtvarně své prožitky	<ul style="list-style-type: none"> tématické práce různými technikami (kresba, malba, hry s barvou apod.) 	
pokouší se zachycovat skutečnosti ze svého okolí	<ul style="list-style-type: none"> uplatnění různých výtvarných dovedností a technik (např. kresba, malba, modelovací hmota, práce s drobným materiálem apod.) 	
vnímá umělecké a kulturní podněty	<ul style="list-style-type: none"> vnímání, pozorování, hodnocení 	

3.2.6 Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávací oblast

Komplex pracovních činností napomáhá rozvoji motorických a tvořivých schopností a dovedností. Umožňuje získávat nové vědomosti, pracovní dovednosti a návyky, které upotřebí v běžném životě. Formují i osobnostní a další složky, jeho charakterové vlastnosti, smysl pro řád, pořádek, povinnosti apod.

Pracovní činnosti podobně jako výtvarné činnosti vhodně doplňují ostatní vzdělávací oblasti a podporují plnění jejich úkolů a cílů, např. rozvoj jemné motoriky, podpora fantazie, tvořivosti apod.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení

- dítě získané zkušenosti uplatňuje v obdobných praktických činnostech i v jiných oblastech vzdělávání,
- učí se posuzovat svou práci, při nezdaru nedostatky odstraňovat.

Kompetence k řešení problémů

- dítě zkouší vybírat z několika možností postupu při pracovní činnosti,
- k vhodným problémům se snaží přistupovat tvořivě, navrhuje vlastní řešení, zkouší je.

Kompetence komunikativní

- dítě se snaží vyjádřit svůj návrh řešení, dokáže jednoduše popsat svůj postup pracovní činnosti,
- pozorně naslouchá a porozumí jednoduchým pokynům přiměřené náročnosti,
- učí se porozumět obrazovým materiálům ukazujícím návrhy či postupy řešení.

Kompetence sociální a personální

- dítě přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, pravidla a přizpůsobuje se jim,
- učí se přijímat hodnocení své práce jinými, rady a návrhy.

Kompetence občanské

- dítě si uvědomuje potřebnost a význam různých pracovních profesí,
- učí se chovat v prostředí, ve kterém žije,
- dbá na osobní zdraví, bezpečnost sebe i jiných.

Kompetence pracovní

- děti se učí vhodně organizovat svou práci,
- rozvíjí svou manuální zručnost,
- uvědomují si možná rizika při pracovních činnostech, snaží se dodržovat zásady bezpečnosti.

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět : Pracovní činnosti	
Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah a učivo	Průřezová témata
Dítě : vytváří jednoduché výrobky z různých materiálů	<ul style="list-style-type: none"> • práce s přírodninami, modelovací hmotou, papírem, textilem apod. • zvládnutí jednoduchých pracovních postupů, organizace práce	Osobnostní a sociální výchova: - kreativita
zvládá základní dovednosti při práci se stavebnicemi	<ul style="list-style-type: none"> • konstrukční činnosti se stavebnicemi různého typu • pracuje podle obrázkové předlohy	
připraví stůl pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá úprava stolu • pravidla správného stolování	
podílí se na udržování pořádku svého pracovního místa i nejbližšího okolí	<ul style="list-style-type: none"> • příprava a úklid pracovního místa • vnímání okolního prostředí a budování vztahu k němu	Environmentální výchova: -vztah člověka k prostředí

3.2.7 Tělovýchovné činnosti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Všechny činnosti vedou k rozvoji a zdokonalování pohybových schopností, určitých dovedností a znalostí. Výběr vhodných lokomočních, nelokomočních či jiných pohybových činností vhodně doplňují zdravotně zaměřené činnosti, smyslové psychomotorické hry, relaxační chvílky apod. Proto se ani tyto činnosti neomezují pouze na jednotlivé tělovýchovné bloky, ale při vhodném zařazení doplňují celou výuku.

Tělovýchovné činnosti by měly ve svém celku příznivě ovlivňovat zdraví dětí, jejich pozitivní postoj k pohybovým aktivitám a zájem o pohyb ve všech jeho podobách. Podle možností jsou často zařazovány při pobytu venku, včetně delších či kratších vycházek. Součástí bloků může být i realizace základního plaveckého výcviku na úrovni seznamování se s vodou a získání návyků na vodu.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení

- dítě rozumí základní terminologii z tělesné výchovy,
- objevuje vlastní pohybové schopnosti a dovednosti,
- učí se odhadovat své síly, hodnotí sebe i výkony druhých.

Kompetence k řešení problémů

- dítě se snaží chápat, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli, ale že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

Kompetence komunikativní

- dítě si rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji užívá k lepší komunikaci,
- naslouchá, reaguje, zapojuje se do diskuze.

Kompetence sociální a personální

- dítě se učí respektovat pohybově méně zdatného, zdravotně oslabeného či tělesně postiženého jedince,
- dodržuje dohodnutá pravidla, podřídí se jim.

Kompetence občanské

- svoje činnosti a hry se dítě učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat,
- uvědomuje si význam pohybových aktivit.

Kompetence pracovní

- dítě se snaží odhadovat rizika svých nápadů s ohledem na bezpečnost vlastní i druhých,
- podílí se na přípravě i úklidu náradí, náčiní.

Oblast:	Předmět :	
Člověk a zdraví	Tělovýchovné činnosti	

Očekávané výstupy	Vzdělávací obsah a učivo	Průřezová témata
Dítě:		
zvládá základní pohybové dovednosti, prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různých prostředích	<ul style="list-style-type: none"> • lokomoční pohybové dovednosti (chůze, běh, skok, poskok, lezení) • překonávání překážek • jednoduché manipulace s míči • užívání jednoduchého náčiní • pohyb ve skupině, pohyb ve sněhu, ve vodě, na ledu,... 	Osobnostní a sociální výchova: - rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznání a sbepojení
koordinuje lokomoci a další pohyby těla	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti v pohybu • hudebně – pohybové činnosti 	- kreativita
napodobuje a zvládá jednoduchý pohyb	<ul style="list-style-type: none"> • nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh, pohybů) • základní gymnastické činnosti 	
účastní se zdravotně zaměřených činností	<ul style="list-style-type: none"> • vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení • delší chůze (vycházky) • příp. plavecký výcvik 	- mezilidské vztahy
reaguje na základní pokyny a povely k osvojení činností a její organizace	<ul style="list-style-type: none"> • porozumění základní tělovýchovným názvoslovím, mluveným povelům a signálům • pomoc při organizaci prostoru a tělovýchovných činností 	

4. Evaluační systém

4.1 Evaluace provozu

Vedoucí pracovnice mají tyto kompetence v oblasti evaluační činnosti:

Statutární zástupkyně

- vedení tř. dokumentace (září, prosinec, březen, červen)
- docházka učitelek (měsíčně)
- kontrola školní zahrady (průběžně)

Školnice

- sleduje teplotu a vlhkost na třídách (průběžně, min. 1x týdně)
- sleduje a vyhodnocuje práci uklízečky (průběžně, min. 4x do roka)
- zjišťuje úroveň BOZP a PO (průběžně, min. 4x do roka)

Vedoucí ŠK

- sleduje skladbu jídla a složení jídelníčku (čtvrtletně)
- sleduje a vyhodnocuje kvalitu výdeje stravy (průběžně, min. 4x do roka)
- kontroluje čistotu v kuchyňkách u tříd (min. 1x měsíčně)

Výsledky své kontrolní činnosti předávají písemně ředitelce ZŠ a MŠ.

Ředitelka

a) HOSPITAČNÍ ČINNOST:

- obsahová náplň činností a pobytů venku (ŘÍJEN, KVĚTEN)
- obsahová náplň specifických činností - flétna, grafomotorika, keramika apod. (LISTOPAD, BŘEZEN)
- sebeobsluha při stolování (ŘÍJEN, DUBEN)
- společné plánování s dětmi (PROSINEC)

b) KONTROLNÍ ČINNOST:

- záznamy videonahrávek (ÚNOR, KVĚTEN)
- vedení účetnictví (ŘÍJEN, LEDEN, BŘEZEN, ČERVEN)
- záznamy z pozorování, přehodnocování vývoje dítěte (PROSINEC, KVĚTEN)
- pitný režim (LISTOPAD, DUBEN)

Učitelky

- sledují nemocnost dětí, vedou ji v docházce a měsíčně vyhodnocují průměrnou nemocnost
- vedou diagnostiku dětí spojenou s vedením PORTFOLIA
- provádí písemnou zpětnou vazbu tématických plánů
- 1x ročně provádí písemně sebehodnocení
- 2x ročně hodnotí s kolegyní výsledky výchovně vzdělávací práce ve třídě (viz přílohy – záznamové archy pro hodnocení dětí)

4.2 Hodnocení dětí

Hodnocení probíhá v několika úrovních a jejích cílem je sledovat a hodnotit individuální pokroky a výsledky jednotlivců. Má také funkci motivační. Na začátku bude provedeno **počáteční hodnocení**, kde bude zaznamenáno pozorování, postřehy o jednotlivých dětech do záznamového archu o počátečních znalostech, dovednostech a návycích dětí. V průběhu jednotlivých čtvrtletí bude prováděno **kontrolní hodnocení** každého jednotlivce, které pomůže porovnat individuální pokrok dítěte za dané období v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Na konci školního roku budou zaznamenány poznatky do **závěrečného hodnotícího archu**. Kromě záznamových archů je užíváno průběžného hodnocení různými formami během jednotlivých činností (ústní, obrázky, razítka apod.). Dále začínáme vést děti k sebehodnocení.

Rodiče dětí jsou informováni průběžně různými formami (záznam do deníčku, třídní schůzky, individuální schůzka s rodiči, která je telefonicky předem dohodnuta apod.). Hodnotící záznamové archy se zakládají a jsou tak v případě potřeby k dispozici školskému poradenskému zařízení.

Příloha č. 1 :

Hodnocení (1. záznamový arch)

Stupně hodnocení: **A** - vždy   **B** - Téměř vždy   **C** - Často   **D** - Málokdy   **E** – Nikdy

	Jméno dítěte:													
N Á V Y K Y :														
řídí se pravidly společenského chování														
samostatně se obléká														
jí samostatně, užívá příbor														
má základní hygienické návyky (mytí rukou,užití WC, užití kapesníku)														
má základní pracovní návyky (připraví, uklidí pracovní plochu či pomůcky)														

POZNÁMKY :

Příloha č. 2 :

Hodnocení
(2. záznamový arch)

Stupně hodnocení: **A** - vždy **B** - Téměř vždy **C** - Často **D** - Málokdy **E** – Nikdy

Jméno dítěte:														
CHOVÁNÍ :														
vychází dobře s ostatními dětmi														
straní se dětí														
děti se straní jeho														
hádá se														
pomáhá ostatním														
respektuje učitele														
je na učiteli závislý														
aktivně se zapojuje do práce														

POZNÁMKY :

Hodnocení (3. záznamový arch)

Stupně hodnocení: **A** - vždy   **B** - Téměř vždy   **C** - Často   **D** - Málokdy   **E** – Nikdy

	Jméno dítěte:														
ŘEČ :															
umí naslouchat															
má dobrou výslovnost															
má dostatečnou slovní zásobu															
mluví dobře ve větách															
recituje krátké básničky															

POZNÁMKY :

Hodnocení
(4. záznamový arch)

Stupně hodnocení: **A** - vždy   **B** - Téměř vždy   **C** - Často   **D** - Málokdy   **E** – Nikdy

	Jméno dítěte:														
VÝTVARNÝ PROJEV :															
jeho kresby odpovídají věku															
užívá všechny barvy															
rád se výtvarně vyjadřuje															

POZNÁMKY :

Hodnocení
(5. záznamový arch)

Stupně hodnocení: **A** - vždy   **B** - Téměř vždy   **C** - Často   **D** - Málokdy   **E** – Nikdy

	Jméno dítěte:														
HUDEBNÍ PROJEV :															
opakuje jednoduchý rytmus															
udržuje tempo															
pamatuje si písničky															

POZNÁMKY :

Hodnocení
(6. záznamový arch)

Stupně hodnocení: **A** - vždy   **B** - Téměř vždy   **C** - Často   **D** - Málokdy   **E** – Nikdy

	Jméno dítěte:														
TĚLOVÝCHOVNÝ PROJEV :															
při chůzi nevráží do druhých															
dobře chodí po schodech															
běhá jistě															
skáče po jedné noze															
orientuje se v prostoru															

POZNÁMKY :

Hodnocení

(7. záznamový arch)

Stupně hodnocení: **A** - vždy   **B** - Téměř vždy   **C** - Často   **D** - Málokdy   **E** – Nikdy

	Jméno dítěte:														
PRACOVNÍ PROJEV, MANUÁLNÍ ZRUČNOST															
modeluje															
vystřihuje															
navléká															
navíjí															
zapíná knoflíky															
zaváže tkaničky u bot															
lepí															
staví, pracuje se stavebnicemi a hrami															

POZNÁMKY :

Příloha č. 8 :

Hodnocení
(8. záznamový arch)

Stupně hodnocení: **A** - vždy   **B** - Téměř vždy   **C** - Často   **D** - Málokdy   **E** – Nikdy

	Jméno dítěte:													
VZTAHY, MÍRY A PŘEDSTAVY O PROSTORU														